Magyar tudósok utaztak az Egyesült Államokba

Pénteken elindult a ferihegyi repülőtérről a kaliforniai Berkeleybe a Nemzetközi Geodéziai és Geofizikai Unió tizenharmadik közgyűlésének három magyar résztvevője, dr. *Egyed* László Kossuth-díjas egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, valamint *Szesztay* Károly és *Ubell* Károly kandidátusok, a Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Intézet tudományos főmunkatársai.

Ugyanazon a gépen indult el Budapestről dr. Balogh János Kossuth-díjas talajzoológus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem állatrendszertani intézetének osztályvezetője is, aki Washingtonban, a tizenhatodik nemzetközi zoológiai kongresszuson képviseli a Magyar Tudományos Akadémiát és a Természettudományi Társulatot.

Kinevezések

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Gyémánt* András rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert rendkívüli és meghatalmazott nagykövetté nevezte ki és ezzel egyidejűleg megbízta a Magyar Népköztársaság berni nagykövetségének vezetésével.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa — a külügyminiszter előterjesztésére — dr. *Gergely* Miklóst, a külügyminisztérium protokoll osztályának vezetőjét rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré nevezte ki.

Tallózás egy régi szaklapban — *mai tanúságokkal*

A nagy sikerű szegedi őszibarack-kiállítás után

A Szántóvetők Lapja 1891. évi 3. számában »Termeljünk őszibarackot« címmel megjelent felhívás nagyrészt ma is időszerű megállapításokkal ajánlja az őszibarack-termelés elterjesztését hazánkban. A cikk írója Angyal Dezső, jeles pomológusunk volt, aki a múlt század 80-as évei után sok jó francia és amerikai őszibarackfajtát hozatott be hazánkba, és e kitűnő gyümölcs népszerűsítésében vezető szerepet játszott.

„Kedvező égaljjal"

A cikk szerint: »Hazánk oly kedvező égaljjal bír, hogy itt az érzékeny természetű őszibarack is kiválóan díszlik és gyümölcsöz. Ennek dacára alig kerül valamire való őszibarack a hazai piacainkra — sőt többet mondok —, Olaszországból hozzák hozzánk különösen a korai őszibarackokat, melyek pedig ízetlenek, kemények és drágák — a mi e nemű terményeinkkel össze sem hasonlíthatók és mégis vevőkre találnak. Egy kevés élelmességgel éppen megfordított állapotokat teremthetnénk — nemcsak hazai piacainkat láthatnók el saját magunk termelte finom őszibarackkal, hanem még tetemes kivitelünk is lehetne.«

Ez a fő mondanivalója a cikknek. Emellett azonban a teendőkre is rámutat. Ismerteti hogyan, illetve mely fajtákkal folytatható nálunk legeredményesebben az őszibarack-termelés. Követendő példa gyanánt Franciaország termelését ismerteti.

Egyetlen nagy gyümölcsös

Milyen örvendetes érzés volna — írja Angyal —, ha ilyenről számolhatnánk be mi is. »De hát e tekintetben még Kecskemétre, Nagykőrösre sem hivatkozhatunk. Pedig ezek példája elég szépen mutatja, hogy nincs igazuk azoknak, akik azt állítják, miszerint népünk nem szereti a gyümölcsfát. Szereti biz' az s meg is becsüli, ha fáradozása jutalmát látja. Csak a sokféle akadályt kell a gyümölcstermelés útjából elhárítani, csak lelkes férfiakra lenne szükség, akik önzetlenül támogatnák az azirányban megkezdett munkát, hogy hazánk egy nagy gyümölcsössé változtassék át. Túltermelésről nem kell félni, de meg sok feldolgozási módja is van az őszibaracknak« — állapítja meg.

»A fajták megválasztására, a szelekcióra különös gondot kell fordítani. És itt nemcsak a termesztendő fajták termesztésére, az éghajlatra, a fekvésre, a talajszerinti igényre és főleg arra kell figyelemmel lenni, hogy fagy — és betegség — ellenálló gyümölcsöt termeljünk, hanem a fogyasztóközönség igényeit, ízlését is mindig nagyon szem előtt kell tartani.«

A keresett exportfajták

»A rossz tulajdonságú fajtákat ki kell rekeszteni. Számolni kell azzal, hogy a külföld a magyaváló barackot jobban kedveli, mint a különben könnyen szállítható és eltartható durancziakat. A molyhos, azaz bársonyos felületű barackok is mindenkor »keresettebbek, mint a kopaszok. A fogyasztóközönség olyan mint a gyermek — a nagy és élénk színű termék után kapkod, nem sokat törődve azzal, hogy a külszín sokszor csal. Eladásra, exportra tehát „ízletes" fajtákat termeljünk.

Piacképes szabványárut!

Ez a több mint 70 évvel ezelőtt írt tanulmány valóban számos, ma is időszerű, megszívlelendő megállapítást tartalmaz. Helyes az a megállapítás, hogy kívánatos a kimondottan piaci termés egyes, arra legalkalmasabb helyre terelése, mert így megtaláljuk az ott legjobban beváló fajtákat. A piacképes, illetve versenyképes termelésre mennyiségi és minőségi vonatkozásban különös gond fordítandó. Tudjuk, hogy a vevő, különösen a külföldi fogyasztó, igen kényes, és nem könnyű a fogyasztó ízlését, sokféle igényét, követelményét kielégíteni.

A fogyasztóközönség általában csakugyan a nagy és jól színezett gyümölcsöt kedveli, viszont ezek között is van fehér, sárga, sőt vörös húsú, egyben különböző alakú. Bizonyos, hogy a vegyes, avagy a csupamag gyümölccsel nem lehet piaci sikert elérni.

Helyes, hogy az őszibarack-kultúrának nálunk is kialakulnak és egyre ismertebbé válnak a fő termőhelyei, így pl. a budai hegyvidék, Sasad, Nagytétény, avagy Pécs vidéke és nem utolsósorban mindinkább a hazai őszibarack-termelésben egyre nagyobb szerepet játszó Szatymaz és környéke. Örvendetes, hogy a hagyományos termelőhelyek mellett már a homoki területeken is egyre jobb eredménynyel termelik az őszibarackot. Hangsúlyozni kell azonban, hogy az őszibarack-termelés, különösen az ilyen helyeken sok gondosságot, munkát, s igen alapos növényápolást igényel, s hogy gyakran fenyegeti a termelőt a kifagyás veszélye. Különös gond fordítandó a jövőben a helyes szedés, a piacszerű osztályozás és a szakszerű csomagolás biztosítására, általában az exportelőírások betartására.

Verhetetlen magyar őszibarackot!

Mindezeket a feladatokat — általában az úgynevezett standardtermelést — legjobban, legkönnyebben nagyüzemi termeléssel lehet megvalósítani, amire utóbb egyre bővebb terület nyílik. E téren, amint azt éppen a nagysikerű szegedi őszibarack-kiállításon szereplő tsz-ek és állami gazdaságok színvonalas anyaga is bizonyította, igen szép eredményeket értünk el. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lennének további megoldandó feladatok.

Meg kell a módját találni annak, hogy az ízben, zamatban, jobban mondva aromában, továbbá cukor- és vitamintartalomban oly gazdag magyar őszibarackot — mely határozottan értékesebb, tartalmasabb gyümölcsöt jelent, mint akár a kaliforniai, avagy az olasz barack — olyan versenyképes, egyben a nagy távolságokra való szállítást is jól bíró világpiaci áruvá termeljük ki, amivel minden szóbajöhető felvevő országban biztos sikert érünk el.

A szegedi kiállítás szép anyaga, a valóban piacképes magyar áru iránti komoly külföldi érdeklődést a kiállítás vendégkönyvében olvasható elismerések is igazolhattak. Mindezek jogossá teszik ezirányú kívánságunkat, illetve kilátásainkat.

Dr. Szabó Miklós

A PENICILLIN VÖLGYE

Tizenöt esztendővel ezelőtt, ha valaki a moldvai Valea Lupului-ról, azaz a Farkas Völgyéről beszélt, szavait mindenki érdektelenül hallgatta. Mert a Farkas Völgye akkoriban közönséges Iasi környéki falu volt. A régi moldvai város utcáit járva — amely csak úgy árasztja magából a szocialista jelen életerős fiatalságát és csillogását — lépten-nyomon egy szót hallani: penicillin. Az itteni ember beszédében oly gyakran szereplő szó ma egyet jelent a Farkas Völgyével.

Változik a táj

Évekkel ezelőtt a Farkas Völgyének magányos, csupasz dombja, néhány aprócska házacskája és csenevész akácfája csak szomorúságot, lehangoltságot keltett. A falu lakói — noha csupán néhány kilométerre voltak Iasi városától — mintha a civilizáció ellenpólusán éltek volna.

Most pedig, kedves olvasó, látogassunk el együtt erre a vidékre.

Mindenki tapasztalhatja, hogy a Farkas Völgye már egyáltalán nem hasonlít a múltbelire, teljesen új az arculata. Valóságos gyárváros látható, ahol dübörögnek az autóbuszok, személygépkocsik és motorkerékpárok, egyszóval nagy a forgalom. Imponálóan szöknek a magasba a sok emeletes épületek karcsú sziluettjei. A virágágyakkal övezett, rendezett sétányokon fehérköpenyes emberek sietnek. A városka központi terén virágágyak, padok, fiatal fák, pázsit látható. Mindenütt gondos tisztaság.

Üvegcsövek hálója

Fehér köpenyek, tarka virágok, zöld növények. Ilyen látványt nyújt a »Penicillin«, vagyis a Iasi antibiotikum-gyár. Vajon megfelel-e ez a vidék a régi elnevezésnek? A Farkas Völgyét ma inkább nevezhetnénk a Penicillin völgyének.

Képzeljenek maguk elé egy több hektáros területen emelkedő épületkomplexumba ágyazott hatalmas laboratóriumot, ahol a vegyi folyamatok óriási méretekben mennek végbe, ahol tonnákban és száz méterekben mérnek, s ahol mindent a csővezeték bonyolult hálója tart egybe.

Már a domináló fehér szín is laboratórium benyomását kelti. A tágas belső helyiségeket a fajanszba öltöztették vagy fehér olajfestékkel festették. Végül a laboratórium légkörét teremti meg a sok száz fehér köpeny, a sok-sok finom kéz, amely hozzáértően és pontosan játszik a különböző vezérlőtáblák billentyűsorán.

Sok millió egység

Nézegetjük a Iasi antibiotikum-gyár statisztikai kimutatásait, amit röviden így foglalhatnánk össze: a vállalat évente hárommillió üvegcse sztreptomicint, több mint 814 ezer üvegcse penicillint és penicillinszármazékot, valamint jelentékeny mennyiségű aureomicint, B—12 vitamint és számos más terméket gyárt.

De amikor az ember azt mondja: »200 ezer egység penicillint kaptam«, vagy: »százezer egység sztreptomicint adtak«, és arra a sok millió üvegcsére gondol, amelyet az ország minden részébe, bolygónk legkülönbözőbb övezeteibe küldenek, csak akkor érti meg, hogy a gyárban több milliárd egységet sorakoztatnak és készítenek fel az emberek egészségéért, életéért folyó küzdelemre.

Az életért

Nyolc esztendő telt el azóta, hogy az első román penicillin elkészült. A sajtó azóta egymás után jelentette: »A Iasi antibiotikum-gyár új gyógyszert készített: Teramicint, B—12 vitamint, új eljárást tanulmányoznak, amelynek segítségével egyesítik a penicillin és a szulfamid tulajdonságait: elkészül a Nestantin, a nagy gyógyhatású gyógyszer; a takarmányozási célokat szolgáló antibiotikum első mennyisége: több mint harminc antibiotikum és egyéb gyógyszer.

Az antibiotikum-gyár új jelleget kölcsönöz az ősi Iasi városának. Iasi az egészség, az élet harcosa lett.

E. Burlacu

Végzetes tehetség

— Szatíra —

Raffi Ödön, a Meggymaggömbölyítő Vállalat főnöke egy szép napon óriási felfedezést tett. Rájött, hogy neki olyan a hangja, mint a nagy Carusóé volt.

A dolog a fürdőszobában történt reggel 7 és 8 óra között. Eleinte csak dúdolgatta a Vágyom egy nő után-t, aztán mivel a falak jól rezonáltak, fokozatosan erősített. Nem zavarta senki, egyedül volt a lakásban.

— Keheheerget a vágy... — bömbölte, s nyúlfarknyi szüneteket tartott, hogy gyönyörködtesse a fülét rekedtes, seszínű hangjával. Elénekelte a dallamot háromszor, négyszer. Rendkívül tetszett önmagának.

Aznap olyan érzéssel ment be az irodájába, hogy a felfedezett kincset vétek lenne parlagon hevertetni. A tehetség, úgymond, olyan ritka emberi adottság, amelynek elfojtása egyenesen barbarizmus.

Alig ült le a széles, politúrozott íróasztal mögé, Anci, a titkárnő máris hozta a feketét. Kedves és mosolygós volt, mint mindig. Csicsergőn érdeklődött, jól aludt-e az igazgató kartárs, majd közölte, hogy megrendelés érkezett három vagon félkész meggymagra.

Raffit az utóbbi most nem érdekelte.

— Istenien ébredtem Ancika — mondta és nyújtózkodva hátradőlt a karosszékben. — Képzelje, rájöttem, hogy az én hangom nem mindennapi.

A titkárnő felvonta kormozott szemöldökét. Jól ismerte a főnöke gyengéit. Tudta, hogy imádja a kávét, a konyakot, pajzán vicceket szokott mesélni, de a hangjával még nem dicsekedett. Várakozóan nézett rá, miközben kivett egy kék Darut a feléje nyújtott tárcából.

— Azt hiszem, egy Gigli veszett el bennem — mondta a főnök, s nagyot hahotázott. Meghallgatja Ancika? Tudja milyen sokat adok a véleményére. Várjunk csak! Van valaki az előszobában?

Ancika kilibegett, s mikor visszajött, gondosan betette a párnázott ajtót.

— Minden rendben igazgató kartárs — duruzsolta és elhelyezkedett egy mély fotelben.

— De ígérje meg, hogy nem nevet ki.

— Én az igazgató kartársat? Hogyan tetszik ilyet gondolni.

Raffi megköszörülte a torkát, aztán belekezdett:

— Bolohond a féhéérj, ki megéhééri asszonyához...

Olyan fülsértő és nevetséges volt, hogy Anciról majdnem lehervadt a gyakorlott mosoly. Legelőször az suhant át az agyán, hogy a főnökének elment az esze. Ilyen repedtfazék hanggal csak az erdő legmélyén szabadna énekelni, de ott is csak pianóban, mert elijednének tőle a szelídebb állatok. Legszívesebben kirohant volna. Nem érkezett ugyan végiggondolni, milyen kényes helyzetbe cseppent bele, ám tudatalattija megsejtette vele a veszélyt. Óriási erőfeszítésébe került, hogy a szokásos mosolyát felfokozza az elragadtatás látszatáig. Sőt mire a főnöke az erőlködéstől kivörösödve abbahagyta a szörnyű áriát, már azt is tudta, mit kell tennie. Felállt, előre sietett és ragyogva nyújtotta Raffi felé mindkét kacsóját.

— Gratulálok, igazán melegen gratulálok igazgató kartárs. Őszintén mondom, én még így nem hallottam férfit énekelni. Kolosszális. Ez a gyönyörű hangszín, ez a mély átélés, ez a nagyszerű intonáció. Ez a csodálatos hang megdobogtatja a női szívet.

Hogy egy titkárnő milyen bajt képes csinálni! Talán ha tudta volna, hogy bölcs kritikájával milyen sokat árt másoknak, talán másképpen cselekszik. Aki azonban ismerte Raffit, megértette Ancikát.

Mert Raffi a főnökök különös fajtájához tartozott. Nem ordítozott beosztottjaival, sőt azt a bizonyos három lépés távolságot sem követelte meg. Haverkodott a portástól kezdve mindenkivel, lépten-nyomon a vicceit mesélte, s széles gesztusokkal ostorozta a nagyképűséget, a hízelgést, a rangkorságot. Amolyan jópofa gyerek volt. Csak éppen a bírálattól iszonyodott. No, nem ám úgy, hogy észrevehető lett volna. Látszólag kedélyesen fogadott bármilyen kritikai észrevételt, sőt biztatta a hozzászólókat, hogy csak fejtsék ki bátran a véleményüket, hiszen a tömegek alkotó kritikája nélkül a vezetés két napig sem végezhetné jól a munkáját. A demokráciával egészen odáig elment, hogy egy-egy intézkedésével kapcsolatban nyíltan feltette a kérdést a legegyszerűbb meggymaggömbölyítőnek is:

— Na, mit szólsz hozzá kedves barátom?

Mit szólt volna a kedves barát? Hümmögött egy cseppet, aztán kinyögte, hogy száz százalékig egyetért a dologgal, bár ő nem illetékes ennek eldöntésére. Raffi ilyenkor vaskos tréfás szavakkal megrótta, mert — mint mondotta — lejárt már annak az ideje, hogy a kétkezi melós szerénykedve befogja a száját.

Hanem jaj volt annak, aki beugrott ennek a szövegnek, s őszintén tett néhány szerény kritikai megjegyzést. Két-három hét múlva mintha egyszerre kitanult volna a munkájából, a művezető mindenben hibát talált. Ha addig rendszeresen kapott prémiumot, egyszeriben a selejtgyártók listájára került. Az illető hiába gömbölyítette különös gonddal a meggymagot, minduntalan tojásdad alakúnak találták. Aztán egy szép napon áthelyezték hulladéksöprögetőnek, ahol jóval kevesebbet keresett. Még csak nem is sejtette, honnan fú a szél.

De térjünk vissza az énekléshez. A főnök elhatározta, hogy először az üzemi énekkar révén teszi közkinccsé gyönyörűséges hangját. Magához hívatta tehát Szerényi Rudi kultúrfelelőst és baráti beszélgetés formájában ővele is véleményt mondatott. Ez a Rudi fiatal, félszeg, szaporán pislogó csendes fiú volt, igen csekély élettapasztalattal. Figyelmesen meghallgatta főnöke előadásában Radamesz áriáját, aztán kissé akadozva, halkan, de félreérthetetlenül a következőket mondotta:

— Igazgató kartárs... nem is tudom... én nagyon jót akarok... hogyis mondjam csak... ne tessék az üzemben énekelni... A tekintély... tudniillik a tekintélyének ugyebár sokat ártana vele...

Raffi szélesen mosolygott. Odament a vézna legénykéhez, válkonveregette, majd így szólt nyájaskodva.

— Na látja. Milyen igaza van. Köszönöm, hogy őszinte volt, sokat ér az ilyen ember. Azt hiszem, maga még sokra viszi az életben.

Ez a szerencsétlen Rudi gyerek egyébként bérelszámoló volt. Két hét múlva mintha ő is elfelejtette volna a közönséges összeadást: rosszul számolta ki egy embernek a keresetét. El kellett küldeni a vállalattól.

Amikor lement a személyzeti irodára, Ancikát találta az íróasztal mögött. Ő volt az osztályvezető.

F. Nagy István

Érdekes új építkezési módszer

Ilyen építkezés sem lehetett eddig a történelemben: annak a 60 méter magas, 17 emeletes háznak, amelyet az angliai Coventry városban nyolc havi munkával építettek fel, először a legfelső emelete készült el és utoljára került sor a földszint megépítésére.

Az újszerű technika jegyében ugyanis az egyes emeleteket külön-külön, talajközelben építették meg, majd a kész egységeket hidraulikus emelők tolták egy-egy emelet magasságával feljebb. A hatalmas épülettömb átlag kéthetenként »lépett« egy-egy emeletnyivel feljebb. Amikor az utolsó művelet, a földszint beépítésére sor került, a nagy teljesítményű hidraulikus emelők már 7500 tonna súlyt nyomtak a magasba. A szakemberek szerint az új technika egyrészt lerövidíti a munkaidőt, másrészt zavartalan munkalehetőséget biztosít téli hidegben is a műanyaglapokkal körülvett földszinti »épületgyárban«.